



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 422/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AGROSLUŽBY Svidník, s.r.o.**, Stropkovská 474, Svidník, IČO 31 734 154, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Maruščákom, Nám. SNP 1, Stropkov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoKR/4/2023-103 z 30. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

- Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2024 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím krajského súdu namietaným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.
- Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania v postavení žalobkyne proti žalovanému správcovi [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), úpadcu [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „úpadca“), vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 5Cbi/179/2022 o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty.
- Rozsudkom č. k. 5Cbi/179/2022-70 z 1. marca 2023 okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žalobu sťažovateľky a rozhodol, že žalovaný má vo vzťahu k sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.
- Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky rozsudkom č. k. 6CoKR/4/2023-103 z 30. mája 2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. O dovolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1ObdoK/5/2023 z 5. decembra 2023, ktoré bolo sťažovateľke doručené 13. januára 2024 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol a žalovanému priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

7. Námietka sťažovateľky spočíva v tom, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd ignorovali viazanosť súdu žalobou sťažovateľky a spor posudzovali na úplne inom skutkovom základe, než na základe ktorého sa sťažovateľka svojou žalobou domáhala. Z dispozičného princípu sporového konania vyplýva, že predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca.

8. Žalobou z 22. marca 2022 sa sťažovateľka v postavení žalobkyne domáhala vylúčenia majetku z oddelenej podstaty úpadcu, ktorý bol zapísaný do súpisu oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa MIL SLOVAKIA s.r.o. 18. júna 2020 v Obchodnom vestníku č. 116/2020 pod položkou č. 14, 17, 18 a 20, pričom ako dôvod zápisu do oddelenej podstaty úpadcu správca podstaty uviedol 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“).

9. Podľa sťažovateľky z rozhodovacej praxe niektorých všeobecných súdov vyplýva, že súdnemu prieskumu pri vylučovacej žalobe podľa § 78 ods. 1 ZKR podlieha práve dôvod takéhoto zápisu. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na to, že iné dôvody sporného zápisu nemôžu byť ani predmetom skúmania, pretože sťažovateľka je viazaná iba tými dôvodmi sporného zápisu, ktoré uviedol správca v súpisových zložkách majetku tvoriacich súpis majetku podstat podľa § 76 ods. 1 ZKR. Účinky spojené so zápisom majetku do súpisu nastávajú vykonaním tohto zápisu podľa 77 ods. 1 ZKR. Súpis obsahuje vždy pri každej zložke majetku údaj o tom, kedy bol zápis vykonaný, deň a dôvod zapísania majetku.

10. Sťažovateľka zastáva názor, že pokiaľ správca zapísal majetok do súpisu oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa úpadcu MIL SLOVAKIA s.r.o. 18. júna 2020, č. 116/2020 pod položkou č. 14, 17, 18 a 20 a ako dôvod zápisu do oddelenej podstaty úpadcu správca uviedol § 67 ods. 1 písm. a) ZKR, mohla sa sťažovateľka domáhať vylúčenia majetku z tohto súpisu výlučne iba z dôvodu uvedeného v § 67 ods. 1 písm. a) ZKR, ktorý ako dôvod zápisu uviedol správca a súd viazaný vymedzením predmetu sporu sťažovateľkou mohol rozhodovať iba o takto vymedzenom predmete sporu a preskúmať iba takto správcom vymedzený dôvod zápisu do oddelenej podstaty [§ 67 ods. 1 písm. a) ZKR].

11. Kým súd prvej inštancie v bode 72 odôvodnenia rozsudku aspoň skonštatoval, že aj napriek dôležitosti súpisu majetku pri presnom označení dôvodu zápisu do konkurznej podstaty nie je namieste prehnaný formalizmus, a teda podľa jeho názoru je úplne jedno, z akého dôvodu je majetok do konkurznej podstaty zapísaný, odvolací súd sa s dôvodom zápisu majetku do konkurznej podstaty úpadcu vôbec nezaoberal. Sťažovateľka preto zdôrazňuje, že svojou žalobou sa vylúčenia majetku z oddelenej podstaty úpadcu domáhala výlučne z dôvodu zápisu, ktorý uviedol správca s poukazom na § 67 ods. 1 písm. a) ZKR, a vylúčenia majetku z konkurznej

podstaty sa ani nemohla domáhať z iného dôvodu než z dôvodu, ktorý v súpise uviedol správca. Dôvod zápisu podľa § 67 ods. 1 písm. a) ZKR však nebol daný a nebolo oprávnením súdu, aby svojvoľne posudzoval nárok sťažovateľky z iného dôvodu, než z akého sa sťažovateľka vylúčenia vo svojej žalobe domáhala a iba správcom uvedený dôvod zápisu do konkurznej podstaty mohol byť predmetom súdneho prieskumu.

12. Podľa sťažovateľky tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd prejednali a meritórne rozhodli spor bez toho, aby bola podaná žaloba, ktorou bol sťažovateľkou vymedzený predmet sporu tak, ako o ňom súdy rozhodovali. Nebola tak splnená jedna zo základných procesných podmienok konania, t. j. nebola vôbec podaná žaloba, o ktorej súdy rozhodovali, keďže tak, ako to už sťažovateľka uviedla, v civilnom sporovom konaní je súd (s výnimkami stanovenými zákonom) viazaný žalobou, od ktorej sa nemôže odchyliť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu boli porušené jej označené práva. Napadnuté rozhodnutie sťažovateľka považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že krajský súd preskúmaval zápis majetku do oddelenej podstaty úpadcu z iného dôvodu, ako bol vymedzený správcom v súpise a sťažovateľkou v jej žalobe, čím došlo k prekročeniu predmetu sporu, ktorého predmet bol určený v žalobe sťažovateľky.

15. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

16. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

17. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v dovolaní proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 1ObdoK/5/2023 z 5. decembra 2023 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol.

18. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ústavnou sťažnosťou nenapadla uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoK/5/2023 z 5. decembra 2023, ale len rozhodnutie odvolacieho súdu.

19. Ústavný súd musí všeobecným súdom poskytnúť príležitosť plne rozvinúť ich právomoc, keďže aj im patrí možnosť a povinnosť poskytnúť sťažovateľovým základným právam a slobodám ochranu v medziach ich zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a jeho právomoc nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovateľ pred všeobecnými súdmi vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku. V prípade, ak v rámci toho istého konania (rozhodnutia) je možné niektoré námietky uplatniť pred dovolacím súdom a iné nie, ústavný súd v tejto súvislosti považuje za v rozpore s už zmieneným princípom subsidiarity tieto procesné nároky drobiť a ponechať ich samostatnému procesnému osudu. V prípade potencionálneho úspechu sťažovateľky pred dovolacím súdom (čo i len vo vzťahu k niektorým uplatneným námietkam) totiž stráca ďalšie konanie pred ústavným súdom zmysel (I. ÚS 182/2023).

20. Na upresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľka by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohla uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovateľka neidentifikovala, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

21. Ústavný súd konštatuje, že námietky sťažovateľky uplatnené v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu sa zhodujú s námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila v dovolacom konaní.

22. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľky uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

23. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu a priznanie náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu